

1. ΜΕΡΙΚΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΩΝ

1.Εξισώσεις Navier-Stokes για την περίπτωση ασυμπίεστης ροής

$$\rho \left(\frac{\partial u}{\partial t} + u \frac{\partial u}{\partial x} + v \frac{\partial u}{\partial y} + w \frac{\partial u}{\partial z} \right) = \rho f_x - \frac{\partial P}{\partial x} + \mu \left(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial z^2} \right)$$

$$\rho \left(\frac{\partial v}{\partial t} + u \frac{\partial v}{\partial x} + v \frac{\partial v}{\partial y} + w \frac{\partial v}{\partial z} \right) = \rho f_y - \frac{\partial P}{\partial y} + \mu \left(\frac{\partial^2 v}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 v}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 v}{\partial z^2} \right)$$

$$\rho \left(\frac{\partial w}{\partial t} + u \frac{\partial w}{\partial x} + v \frac{\partial w}{\partial y} + w \frac{\partial w}{\partial z} \right) = \rho f_z - \frac{\partial P}{\partial z} + \mu \left(\frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 w}{\partial z^2} \right)$$

u, v, w είναι η συνιστώσες της ταχύτητας κατά τις διευθύνσεις x, y, z αντίστοιχα. P είναι το πεδίο πίεσης, ρ είναι η πυκνότητα, μ είναι το δυναμικό ιξώδες, t είναι ο χρόνος. $\vec{f}$ είναι το πεδίο των εξωτερικών δυνάμεων.

2. Εξίσωση συνέχειας-διατήρησης της μάζας

Η εξίσωση της συνέχειας μπορεί να γραφεί με την παρακάτω μορφή:

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \frac{\partial(\rho u)}{\partial x} + \frac{\partial(\rho v)}{\partial y} + \frac{\partial(\rho w)}{\partial z} = 0$$

Η παραπάνω εξίσωση μπορεί να γραφτεί με διανυσματική μορφή :

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \text{div}(\rho \vec{u}) = 0$$

Χρησιμοποιώντας τις συμβάσεις Einstein :

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \frac{\partial(\rho u_i)}{\partial x_i} = 0$$

Για την περίπτωση ασυμπίεστης ροής (σταθερή πυκνότητα) :

$$\frac{\partial(u)}{\partial x} + \frac{\partial(v)}{\partial y} + \frac{\partial(w)}{\partial z} = 0$$

3.Ροϊκή συνάρτηση Ψ

Για την περίπτωση δισδιάστατης ασυμπίεστης ροής ισχύουν οι παρακάτω σχέσεις :

$$u = \frac{\partial \psi(x, y, t)}{\partial y}, \quad v = -\frac{\partial \psi(x, y, t)}{\partial x}$$

u, v όπου είναι οι συνιστώσες της ταχύτητας κατά τις διευθύνσεις x, y αντίστοιχα, Ψ είναι η ροϊκή συνάρτηση ή οι γραμμές ροής.

4.Σχέσεις μεταξύ μερικής και ολικής παραγώγου

Έστω Φ ένα μέγεθος το οποίο μπορεί να είναι βαθμωτό η διανυσματικό.

$\frac{D\Phi}{Dt}$ είναι η ολική παράγωγος (περιγραφή κατά Lagrange) $\frac{\partial \Phi}{\partial t}$ είναι η μερική παράγωγος (περιγραφή κατά Euler). Η σχέση μεταξύ τους δίνεται από την εξίσωση

$$\frac{D\Phi}{Dt} = \frac{\partial \Phi}{\partial t} + \vec{U} \nabla \Phi$$

Όπου t είναι ο χρόνος και $\vec{U}$ είναι το πεδίο ταχύτητας

5.Θεώρημα μεταφοράς Reynolds

Το θεώρημα μεταφοράς Reynolds μπορεί να εκφραστεί με μία από τις παρακάτω εκφράσεις :

$$\frac{D}{Dt} \iiint_{V(t)} \Phi(\vec{x}, t) dV = \iiint_{V(t)} \left\{ \frac{D\Phi}{Dt} + \Phi \nabla [\vec{U}] \right\} dV$$

$$\frac{D}{Dt} \iiint_{V(t)} \Phi(\vec{x}, t) dV = \iiint_{V(t)} \left\{ \frac{\partial \Phi}{\partial t} + \nabla [\Phi \vec{U}] \right\} dV$$

$$\frac{D}{Dt} \iiint_{V(t)} \Phi(\vec{x}, t) dV = \iiint_{V(t)} \left\{ \frac{\partial \Phi}{\partial t} \right\} dV + \iint_{S(t)} (\Phi \vec{U}) \cdot \vec{n} dS$$

όπου ∇ είναι ο τελεστής Nabla, $V(t)$ είναι ο όγκος ενός στοιχειώδους σωματιδίου, $S(t)$ είναι η επιφάνεια του στοιχειώδους σωματιδίου. $\vec{n}$ είναι το μοναδιαίο διάνυσμα κάθετο σε μία επιφάνεια

6.Τελεστές

6.1 Βασικές εννοιες διανυσματικής ανάλυσης

Σαν $\vec{e}_x, \vec{e}_y, \vec{e}_z$ ($\vec{e}_1, \vec{e}_2, \vec{e}_3$ ή $\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$) είναι τα μοναδιαία διανύσματα, παράλληλα στους άξονες x, y, z , με την αρχή τους τοποθετημένη στην αρχή των αξόνων. (Μοναδιαίο διάνυσμα ονομάζεται το διάνυσμα με μέτρο ίσο με τη μονάδα).

Τα βαθμωτά μεγέθη A_x, A_y, A_z είναι οι συνιστώσες των διανυσμάτων κατά τις διευθύνσεις x, y, z (x_1, y_1, z_1).

6.2 Ορισμός τελεστών

Ο τελεστής $grad$ (βαθμίδα) εφαρμόζεται επί ενός βαθμωτού μεγέθους και ορίζεται σαν:

$$grad \bar{f} = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial f}{\partial z} \vec{e}_z$$

Ο τελεστής div (απόκλιση) εφαρμόζεται επί ενός διανυσματικού μεγέθους και ορίζεται σαν:

$$div \vec{A} = \frac{\partial A_x}{\partial x} + \frac{\partial A_y}{\partial y} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$$

Ο τελεστής Nabla ορίζεται σαν: $\nabla = \frac{\partial}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial}{\partial z} \vec{e}_z$

Προφανώς ο τελεστής Nabla είναι διάνυσμα.

Ακολουθώντας τις συμβάσεις που είχαμε εισαγάγει:

$$\nabla f = grad \bar{f} = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial f}{\partial z} \vec{e}_z$$

$$\nabla \cdot \vec{A} = div \vec{A} = \frac{\partial A_x}{\partial x} + \frac{\partial A_y}{\partial y} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$$

Κατά συνέπεια ο τελεστής $\nabla \Phi$ αντιστοιχεί στην βαθμίδα ή στην απόκλιση ανάλογα με το αν ο Φ είναι βαθμωτό μέγεθος ή διάνυσμα.

Ο τελεστής $\nabla^2 \Phi$ ορίζεται σαν $\nabla^2 \Phi = \nabla \cdot \nabla \Phi$

Ακολουθώντας τις προηγούμενες συμβάσεις, βρίσκουμε ότι εάν ο τελεστής αυτός εφαρμοσθεί σε βαθμωτό μέγεθος ισούται με:

$$\nabla^2 f = \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 f}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 f}{\partial z^2}.$$

Ο παραπάνω τελεστής ονομάζεται και τελεστής Laplace.

Όταν ο τελεστής ∇^2 εφαρμόζεται σε ένα διάνυσμα ισούται με:

$$\nabla^2 \vec{A} = \nabla \cdot \nabla \cdot \vec{A} = \left(\frac{\partial^2 A_x}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 A_x}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 A_x}{\partial z^2} \right) \vec{e}_x + \left(\frac{\partial^2 A_y}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 A_y}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 A_y}{\partial z^2} \right) \vec{e}_y + \left(\frac{\partial^2 A_z}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 A_z}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 A_z}{\partial z^2} \right) \vec{e}_z$$

Ο παραπάνω τελεστής ονομάζεται και τελεστής Stokes.

Έστω f ένα βαθμωτό μέγεθος και $\vec{A}$ ένα διάνυσμα., τότε ισχύει η παρακάτω σχέση:

$$\nabla(f\vec{A}) = f\nabla\vec{A} + \vec{A} \cdot \nabla f$$

7. Ορισμένα ολοκληρώματα

$$\int_0^{\infty} \frac{\sin x}{x} dx = \frac{\pi}{2}$$

$$\int_0^{\infty} e^{-x^2} dx = \frac{\sqrt{\pi}}{2}$$

$$\int_0^{\infty} x^2 e^{-x^2} dx = \frac{\sqrt{\pi}}{4}$$

8. Ειδικές συναρτήσεις

Συνάρτηση λάθους

$$erf(x) = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^x e^{-\omega^2} d\omega$$

Συνάρτηση Bessel μηδενικής τάξης

$$J_0(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(n!)^2} \left(\frac{x}{2} \right)^{2n}$$

9. Υπολογισμός παροχής

Η παροχή σε ορθογωνική διατομή για πεδίο ταχύτητας το οποίο δεν μεταβάλεται κατά την διεύθυνση z δίνεται από την σχέση

$$Q = B \int_0^H v dy$$

όπου B το πλάτος και H το ύψος της διατομής.